

ENQUÊTE VRIJWILLIGERSWERKBELEID

MEI 2021

verw
onder

zoek

Het grondmotief is liefde

Enquête

Voor beleidsmedewerkers van gemeenten die betrokken zijn bij vrijwilligerswerk(beleid) in hun gemeente.

Blok 1. Achtergrond respondent

Bij welke gemeente werkt u?

Hoe groot is de gemeente waar u werkt?

< 20.000 inwoners

20.000 – 50.000 inwoners

50.000 – 100.000 inwoners

> 100.000 inwoners

Bij welke afdeling werkt u?

Sociaal Domein breed

WMO/

W&I

Anders, namelijk:

Sinds wanneer bent u betrokken bij vrijwilligerswerk(beleid) in uw gemeente?

Korter dan een jaar

1-3 jaar

3-5 jaar

Langer dan 5 jaar

Ik ben niet betrokken bij het vrijwilligerswerk(beleid) -> exit

Blok 2. Vrijwilligerswerkbeleid

Hoe is jullie vrijwilligerswerkbeleid vastgelegd? [opties aanvinken]

In een separate beleidsnota of beleidsplan over vrijwilligerswerk

Als aparte paragraaf in een bredere beleidsnota sociaal domein

Als aparte paragraaf in de WMO-beleidsnota

Als aparte paragraaf in beleidsnota's op verschillende terreinen (zoals sociaal domein, sport, cultuur, milieu, ruimtelijke ontwikkeling)

Als financiële paragraaf op de begroting zonder verdere beleidsinvulling

Als uitvoeringsopdracht voor de vrijwilligerscentrale

Ons beleid staat nergens op papier

Anders, namelijk...

Wanneer hebben jullie dit beleid voor het laatst inhoudelijk aangepast?

We zijn nu bezig om het beleid aan te passen

Na de start van het huidige college in 2018 (tussen 2018 en heden)

Vóór 2018

Weet ik niet

Anders, namelijk...

Wie zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van het beleid? [opties aanvinken]

Onze eigen afdeling/directie

Andere afdelingen/directies, zoals sport, cultuur, groen

De vrijwilligerscentrale in onze gemeente
Vrijwilligersorganisaties in onze gemeente
Andere betrokkenen, namelijk...

Welke elementen bevat jullie beleid? [opties aanvinken]

Een visie op de waarde van vrijwilligers(werk)
Een analyse van huidige ontwikkelingen en uitdagingen ten aanzien van vrijwilligerswerk
Maatregelen om vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers te ondersteunen in het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk
Maatregelen om meer mensen in de gemeente te enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk
Maatregelen om vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties te waarderen en bedanken voor hun werk

Worden in jullie vrijwilligerswerkbeleid specifieke maatschappelijke opgaven benoemd waar vrijwilligerswerk een bijdrage aan kan leveren?

Ja
Nee
Weet niet

Indien ja:

Aan welke maatschappelijke opgaven kan vrijwilligerswerk volgens jullie beleid een bijdrage leveren?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Bestrijden van armoede/schulden
Verminderen van eenzaamheid
Inburgering en participatie van vluchtelingen/migranten
Tegengaan van laaggeletterdheid / digibetisme
Participatie van mensen die aan de zijlijn staan
Ondersteuning van kwetsbare jeugd en gezinnen
Langer thuiswonen van ouderen
Een veilige leefomgeving
Een groene leefomgeving
Gezonde leefstijl (bewegen en voeding)
Een rijke culturele scene
Een gezonde lokale democratie
Anders, namelijk...

Voortzetting vragenlijst:

Hoe hoog is jullie jaarlijks budget voor het vrijwilligerswerkbeleid? [open veld]

Blok 3. Uitvoering van beleid

Hebben jullie een vrijwilligerscentrale, vrijwilligerspunt of andere instantie die uitvoering geeft aan het vrijwilligerswerkbeleid?

Ja
Nee

Indien ja:

Hoe is deze vrijwilligerscentrale gepositioneerd ten opzichte van de gemeente?

In een zelfstandige stichting of vereniging
Onderdeel van een welzijnsorganisatie waar de gemeente een breder contract mee sluit
Onderdeel van de gemeente zelf
Anders, namelijk...

Wat zijn de taken/functies van de vrijwilligerscentrale? [opties aanvinken]
Enthousiasmeren van de inwoners voor vrijwilligerswerk
Het matchen van vrijwilligers aan vrijwilligersvacatures
Training en deskundigheidsbevordering van (besturen van) vrijwilligersorganisaties
Training en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers
Anders, namelijk:...

Welke van de volgende uitspraken zijn van toepassing op jullie vrijwilligerscentrale? [opties aanvinken]
De vrijwilligerscentrale bepaalt in hoge mate zelf waar de focus van haar activiteiten ligt
Er is frequent en regelmatig contact tussen de vrijwilligerscentrale en mij of mijn collega's bij de gemeente
De vrijwilligerscentrale vervult een belangrijke adviesfunctie richting de gemeente
De vrijwilligerscentrale is goed geworteld in het maatschappelijke veld in onze gemeente
De vrijwilligerscentrale richt zich op alle sectoren waar vrijwilligers actief zijn (waaronder welzijn, natuur/milieu, cultuur, sport, jeugd).

Indien geen vrijwilligerscentrale:

Wat is de belangrijkste reden dat jullie geen vrijwilligerscentrale hebben?
We doen het als gemeente liever zelf
Vrijwilligers(organisaties) hebben deze ondersteuning niet nodig
Het is te duur
Er is geen geschikte organisatie in de gemeente om deze rol te vervullen
Anders, namelijk...

Kunt u dit kort toelichten?

Voortzetting vragenlijst:

Blok 4. Reflectie op uitvoering en beleid

Functies/belangen van vrijwilligerswerk

Uit ons onderzoek komt naar voren dat vrijwilligerswerk verschillende functies dient en verschillende waarden vertegenwoordigt. Zo kan vrijwilligerswerk van waarde zijn voor:

- *de vrijwilliger, bijvoorbeeld door zingeving, ontwikkelmogelijkheden of plezierige tijdsbesteding te bieden*
- *degene die door het vrijwilligerswerk wordt geholpen*
- *de samenleving als geheel, bijvoorbeeld door samenhang en sociale interactie te bevorderen of bij te dragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.*

Aan welke functies/waarden van vrijwilligerswerk wordt in jullie beleid expliciet aandacht besteed?

De waarde van vrijwilligerswerk voor de vrijwilliger zelf

De waarde van vrijwilligerswerk voor degene die hulp ontvangt

De waarde van vrijwilligerswerk voor de samenleving als geheel

Een andere waarde, namelijk:
Geen van bovenstaande

Op welke wijze wordt in de uitvoering van het vrijwilligerswerkbeleid aandacht besteed aan de functies/waarden van vrijwilligerswerk die u hierboven heeft aangevinkt? [open veld]

Uit ons onderzoek kwam naar voren dat gemeenten soms een spanningsveld ervaren in hun vrijwilligerswerkbeleid. Enerzijds willen ze vrijwilligers(organisaties) serieus nemen en verantwoordelijkheid geven, bijvoorbeeld voor het oplossen van bepaalde maatschappelijke problemen. Anderzijds willen ze ervoor waken dat ze de vrijwilligers(organisaties) niet overvragen en het vrijwilligerswerk niet tezeer 'inkapselen' in gemeentelijk beleid.

Wordt er in jullie beleid aandacht besteed aan deze spanning?

Ja

Nee

Weet niet

Waar en wanneer speelt deze spanning met name in de praktijk? [open veld]

Hebben jullie een goede manier gevonden om met deze spanning om te gaan? Zo ja: kunt u deze kort omschrijven? [open veld]

Uit het onderzoek kwam nog een tweede spanningsveld naar voren waar gemeenten soms mee worstelen. Enerzijds willen ze de energie en kracht van vrijwilligers benutten, anderzijds willen ze geen reguliere arbeidsplaatsen verdringen.

Wordt er in jullie beleid aandacht besteed aan deze spanning?

Ja

Nee

Weet niet

Waar en wanneer speelt deze spanning met name in de praktijk? [open veld]

Hebben jullie een goede manier gevonden om met deze spanning om te gaan? Zo ja: kunt u deze kort omschrijven? [open veld]

Uit het onderzoek kwam ook naar voren dat gemeenten steeds meer waarde gaan hechten aan inwonersparticipatie en de opkomst van burgerinitiatieven (niet verbonden aan maatschappelijke organisaties). Dit wordt enerzijds als kans gezien, maar anderzijds hebben gemeenten ook nog vragen. Bijvoorbeeld: hoe krijg je contact met deze initiatieven? Hoe waardeer je ze? Wie betrek je wel en wie betrek je niet? Hoe voorkom je dat je willekeurige mensen betreft en andere belangrijke groepen niet betreft?

Wordt er in jullie beleid aandacht besteed aan opkomst van / nieuwe vormen van inwonerparticipatie en burgerinitiatieven?

Ja

Nee

Weet niet

Welke vragen of uitdagingen signaleren jullie ten aanzien van de opkomst van / nieuwe vormen van inwonerparticipatie en burgerinitiatieven?

Hebben jullie een goede manier gevonden om met deze vragen en uitdagingen om te gaan? Zo ja: kunt u deze kort omschrijven? [open veld]

Wat zijn in uw gemeente op dit moment de belangrijkste uitdagingen voor vrijwilligerswerkbeleid en vrijwilligerswerk? [open veld]

Wat is de kracht van jullie aanpak? [open veld]

Wat zou u graag nog willen verbeteren aan jullie aanpak? [open veld]

Welke ondersteuning zou u kunnen helpen bij het verder verbeteren van jullie aanpak? [open veld]